Už Lamanšo žolė ne žalesnė

SPAUDOS, RADIJO IR TELEVIZIJOS RĖMIMO FONDAS
PROJEKTAS „ŠVIESOS ŠAUKLIAI“

Alina ir Arvydas Vaicekauskai

Laima DUOBLIENĖ

Prieš pusmetį Alina ir Arvydas Vaicekauskai, susipakavę paskutinius daiktus, sėdo į ko ne pusantro dešimtmečio ištikimai tarnavusį dešniavairį automobilį ir grįžo į Prienus. Pagaliau visam laikui. Arvydas Jungtinėje Karalystėje (JK) Hastingso mieste praleido 19, Alina – beveik 13 metų.

Į užsienį išginė noras dirbti mėgstamą darbą

2002 m. vasarą palikti Lietuvą Arvydą paskatino ne tik finansinės problemos (vaikai studijavo, buvo neužbaigtos statybos, menka aviacinių darbų pasiūla), tačiau ir noras dirbti tokį darbą, kurį mėgsti, – buvo gaila nuo vaikystės kauptos informacijos bei patirties medinių aviacinių konstrukcijų gamybos srityje. Laimingo atsitiktinumo dėka 2002 m. pradžioje Janušas Karasievičius, vadovavęs Lenkijos istorinių lėktuvų serviso įmonei, gaminančiai *BückerBü 131 „Jungmann“* lėktuvų replikas, Arvydą pakvietė pasidalinti patirtimi restauruojant ir gaminant medinius lėktuvus. Apgyvendino viešbutyje, pasirūpino maitinimu ir dar išvykstant sumokėjo už darbą...

Būtent ši 10 dienų išvyka ir įkvėpė ieškoti panašaus darbo kitose šalyse. Jungtinę Karalystę pasirinko dėl šiek tiek pramoktos anglų kalbos ir istorinių medinių lėktuvų, kurių nuotraukos mirgėjo angliškuose žurnaluose, gausos. Iš pradžių žemėlapyje pažymėjo vietas, nedaug nutolusias nuo jūros (nostalgija tarnybai laive). Adresais, iš kurių spėjo, kad tai aviacijos verslu užsiimančios įmonės, išsiuntė laiškus apie norą ir galimybes gaminti ar restauruoti medines lėktuvų konstrukcijas. Suskaičiavus išsiųstus laiškus, paaiškėjo, kad jų 13! Teko ieškoti 14-to adreso... Ir jis buvo lemtingas. Gavo ne tik atsakymą, bet ir oficialų kvietimą restauruoti Pirmojo pasaulinio karo metų bombonešį „de Havilland DH-9“.

Pasitaikydavo ir kuriozinių nutikimų

Tuo metu laisvai įvažiuoti į JK buvo sunku – reikėjo labai įtikinamai įrodyti, kad kelionės tikslas nėra darbo paieška. Arvydas džiaugėsi, kad, atvykus į Angliją, įmonės „Aero Vintage“ savininkas nuoširdžiai juo rūpinosi – firma mieste išnuomojo kambarį, skyrė bendradarbį, kuris veždavo į darbą ir iš darbo. Net pietums sumuštinius darbovietė nupirkdavo. Tai buvo gerai, bet kartu ir varžė – norėjosi neišsiskirti iš kolektyvo ir greičiau prisitaikyti prie britiško gyvenimo būdo, tvarkytis savarankiškai. Arvydo teigimu, dabar atrodo, kad tuomet adaptuotis lyg ir nebuvo sudėtinga, tačiau kuriozinių atvejų pasitaikydavo. Vieną iš pirmų kartų įsėdus į miesto autobusą teko geroką atstumą pėdinti atgal, nes nežinojo, kaip angliškai paklausti: „Ar jūs išlipsite kitoje stotelėje?“.

Keblumų kilo ir apsilankius drabužių parduotuvėje – etiketėse nurodomi dydžiai buvo nesuprantami, o buitinės kalbos žodyno atsargos per menkos, kad galėtų paklausti. Todėl teko išeiti be pirkinių...

Projektai sekė vienas kitą, ir vienas už kitą įdomesni

Pirmasis darbas buvo restauruoti įmonės vadovo iš tėvo paveldėtą seną ir labai branginamą darbastalį, prie kurio vėliau teko dirbti visą buvimo JK laiką. Vėliau aviaciniai projektai sekė vienas kitą, vienas už kitą įdomesni. Dažnai vieno iki galo nebaigus, jau tekdavo rinkti ir studijuoti informaciją apie kitą.

Užmokestį pervesdavo kas savaitę. Už viršvalandžius iš pradžių mokėdavo didesniu įkainiu, o vėliau leido viršvalandžių valandas „dėti į banką“ ir jomis pasinaudoti važiuojant į Lietuvą. Toks susitarimas galiojo ir pradėjus dirbti Alinai, todėl buvo galimybė 3–4 kartus per metus grįžti atostogų namo arba pakeliauti. Šios privilegijos bendradarbiai net pavydėjo, bet toleravo matydami, kad atvykėliai neskaičiuoja darbo valandų – jei reikia dirba iki vėlyvo vakaro ar laisvadieniais.

Arvydui pradėjus dirbti, po poros mėnesių įmonės vadovas parūpino ir gan retą emigrantams tuo metu darbo leidimą, kuris be problemų leido važiuoti į Angliją ir atgal ne tik Arvydui, bet ir jo šeimos nariams.

„Pirmą kartą visam laikui grįžti namo buvau nusprendęs po 6–7 mėnesių, nes buvo atsiradusi galimybė dalį šio senovinių skraidančių aparatų restauravimo verslo parsivežti į Prienus, bet paaiškėjus, kokius biurokratinius kelius teks praeiti Lietuvoje, teko atsisakyti tokios idėjos. O dirbant Anglijoje vis norėjosi pamatyti, kaip restauruojamas lėktuvas atrodys galutinai užbaigtas, kaip skris. Po to atsirasdavo ir „užkabindavo“ dar labiau įtraukiantis darbas, kurį knietėdavo užbaigti… Be to, pradėjau skraidyti sklandymo klube. Boulingo komandai, kurios sudėtyje žaidžiau, taip pat gerai sekėsi. Vaikai tapo savarankiški. Atvyko dirbti žmona. Taip nepastebimai ir prabėgo 19 metų“, – pasakojo Arvydas.

Niekada nesakyk „niekada“

Pasisvečiuoti pas Arvydą Alina atvažiuodavo dažnai. Kai nusibosdavo vienai klajoti po miestą ar mėgautis pajūriu, važiuodavo kartu į darbą, sutvarkydavo jo darbo brėžinius, detales. Arbatos pertraukėlių metu galima buvo pasišnekėti, kartu papietauti. Papildomos rankos Arvydui praversdavo, kai kartais prireikdavo ką nors prilaikyti, nutepti klijais ar laku. Tai matydamas įmonės savininkas ne kartą siūlė Alinai darbą įmonėje, tačiau atsakymas būdavo: „Ačiū, niekada. Man ir Lietuvoje gerai“.

2008 m. įmonė įsipareigojo Karališkųjų oro pajėgų muziejui 2009 m. pavasarį perduoti restauruotą 1914–1918 metų gamybos naktinį bombonešį „Fe-2b“, tačiau firma, aptraukianti agregatus drobe, darbus pažadėjo atlikti tik iki 2009 m. rudens. Reikėjo gelbėti padėtį ir „trumpam“ buvo prikalbinta atvykti Alina.

Įmonės savininkų interesai ne visada sutampa su samdomų darbuotojų nuomone. Kai kuriems darbuotojams nepatiko įmonėje atsiradusi emigranto žmona, kuri atseit atima galimybę įsidarbinti anglui, ir nedaug trūko, kad Alina, būdama gana ūmaus būdo, grįžtų į Lietuvą po poros savaičių. Kitą dieną po konflikto ji nepasirodė darbe. „Balsavimas kojomis“ padėjo – maištaujančių emocijos ilgam nurimo, o Alinai buvo pasiūlytas kur kas didesnis atlyginimas...

„Nors panašaus darbo patirties turėjau, bet čia buvo iššūkis – reikėjo atidžiai studijuoti 1916 m. originalius brėžinius, kurių buvo vos keletas, ieškoti atsakymų nuotraukose, knygose. Audinys – senovinis linas, o ne man įprasta aviacinė medvilnė. 9,7 m ilgio ir daugiau nei 4 m aukščio dvisparnis lėktuvas (biplanas), jo sparnų mostas – 14,5 m, sparno styga – apie 1,7 m (dirbant net buvo sunku pasiekti sparno vidurį). O kur dar uodegos plokštumos, suvarstomi liemens šonai... Baigiant restauravimo darbus visą lėktuvo paviršių teko nudažyti juoda spalva (tai naktinio skraidymo bom-

Originalaus propelerio restauracija

DH-9 sparnas

Pirmas gaminis

bonešis), ir būtinai teptuku, nes taip buvo dažoma originaliai“, – pasakojo daug darbo valandų prie šio projekto praleidusi Alina.

Laisvalaikis buvo „suspenduotas“, pavasario atostogas teko pakoreguoti, tačiau užsakymas buvo atliktas laiku.

Įdomiausia, kad ji, beveik nemokėdama anglų kalbos, aptraukimo darbo paslapčių dirbdama išmokė ir jauną vaikiną Cosfordo – Karališkųjų oro pajėgų muziejaus darbuotoją. Vaikinukas mokėsi stebėdamas darbo eigą ir pakartodamas procesą ant panašaus agregato, o mokinio pastangos buvo įvertinamos tik „yes“ arba „no“. Alina taip pat jam parodydavo, nuo kur iki kur reikia perskaityti darbo aprašymą. Vaikinas puikiai išmoko siūti rankines ir mašinines siūles, įsisavino audinio celonavimo paslaptis ir juokavo, kad jam nebuvo sunku bendrauti su „mokytoja“ , nes jo teta nebylė.

Darbas prie „Fe-2b“ pareikalavo labai daug Alinos kantrybės ir jėgų, o pamačius surinktą lėktuvą atrodė, kad tai yra visų jos atliktų darbų „gulbės giesmė“… Tai įvertino ir Karališkųjų oro pajėgų muziejus – atsidėkodamas pakvietė Aliną ir Arvydą į lėktuvo pristatymo ceremoniją, kuri net buvo porai savaičių atidėta, kol jie po atostogų sugrįš į Angliją.

Tačiau didžiausia staigmena laukė po kelerių metų lankantis šiame muziejuje. Priėję prie eksponuojamo „Fe-2b“, Alina ir Arvydas pristatymo lentelėje išvydo ir savo vardus, nors yra įprasta, kad ir kas beatliktų darbą, įvardyti, kad jį atliko įmonės savininkas arba savininkas su savo žmona…

„Ar būčiau grįžusi į Angliją, jei ne pakvietimas dalyvauti lėktuvo pristatyme muziejuje? Tikriausiai – ne. Žadėtą darbą atlikau, o apie kitą diskusijų kaip ir nebuvo“, – mąsto Alina.

Padėjo išeita Vytauto Pakarsko „mokykla“

Tačiau vos tik sugrįžus teko sėsti prie atstatomo 1917 m. konstrukcijos „de Havilland DH-9“ sparnų brėžinių ir iš Indijos dramblyno pargabentų šio lėktuvo nuolaužų. Arvydas buvo bebaigiąs gaminti šio lėktuvo liemenį, tad laukė sekantis etapas – sparnų gamyba ir jų sujungimas su liemeniu.

Ir taip „trumpam“ išsitęsė iki beveik 13 metų. Per tą laiką Alina ne tik dengė drobe restauruojamus lėktuvus, bet ir išmoko dirbti su oda (lėktuvuose daug odinių detalių), iš dalies net ir su medžiu: „DH-9“, „Sopwith Pup“, „Swedish Hart“ lėktuvų sparnuose – jos pagamintos medinės nerviūros. Tačiau pagrindinis „arkliukas“ buvo darbas su brėžiniais – atrinkti restauravimui reikalingus brėžinius, paruošti reikiamų medžiagų ir detalių sąrašus. Čia labai padėjo „Sportinės aviacijos“ gamykloje per 20 metų įgyta patirtis – išeita Vytauto Pakarsko mokykla. Brėžiniai originalūs – anglų, prancūzų, švedų, vokiečių kalbomis, ir tų pačių tik dalis, todėl naudinga buvo net menkiausia informacija, išlikusi senoje spaudoje ar mėgėjiškoje nuotraukoje. Pagelbėdavo ir panašių lėktuvų turintys kitų šalių muziejai.

Prie baigiamo Sopwith Pup fiuzeliažo

Jei matmenis colinėje sistemoje perprasti buvo juokų darbas, tai teisingai išversti ir suprasti minėtomis kalbomis parašytas pastabas ar nuorodas brėžiniuose kartais prilygdavo šaradų sprendimui. Pasak Alinos, pastabos brėžinyje yra ne mažiau svarbios nei matmenys. Ypač įdomu buvo restauruojant lėktuvą „Fi-156 Storch“ (Vokietijoje gamintas 1937–1945 m.), nes teko „vadovautis“ gotišku šriftu parašytomis instrukcijomis ir brėžiniais, lėktuve esančias prancūziškas detales pakeisti vokiškomis. Čia labai pagelbėjo ir kažkada mokykloje įgyti Alinos vokiečių kalbos ir Arvydo prancūzų kalbos pagrindai. Arvydas juokavo, kad Alinai išanalizavus brėžinį, kuriame mirgėdavo skirtingomis spalvomis paryškintos detalės ir keliomis kalbomis parašytos pastabos, jam nebereikėdavo gaišti, viskas būdavo aišku, tarsi jis pats jį būtų studijavęs.

Įmonėje buvo vieninteliai užsieniečiai

Įmonėje Vaicekauskai buvo ne tik vieninteliai lietuviai, bet ir vieninteliai bei pirmi užsieniečiai. Kurį laiką jie dviese dirbo atskirame pastate, todėl bendraujant su kolektyvu jautė, kad laikomasi atstumo, o kai pradėjo dirbti bendrose patalpose, santykiai pasikeitė. Tačiau darbovietė, matyt, ne ta vieta, kur megztųsi draugystė tarp bendradarbių, juolab tarp jų šeimų: šiandien dirbi čia, o rytoj gali būti atleistas arba pats rasi geriau apmokamą darbą ir išeisi be sentimentų. Tie, kurie dirba tam, kad galėtų susimokėti paskolas už būstą, vaikų mokslą, automobilį – darbo procesą netgi „taupo“ – stengiasi, kad jis tęstųsi kuo ilgiau. Tačiau yra ir tokių, kuriems neužtenka gaunamų pašalpų, o tam, kad turėtų nors minimalias pastovias įplaukas, būtina kažkaip „prastumti“ laiką iki susitikimo vakare su bendraminčiais alubaryje (angliškai – pub). Šie yra geri aktoriai ir moka sudaryti vaizdą, kad smarkiai dirba – pusę dienos rimtu veidu aiškinasi problemą, kurios nėra. Bet ir vieni, ir kiti bet kada ramiu veidu gali „paskųsti“ bendradarbį bosui taip, tarsi tik pasidalino kažkokia naujiena…

Anot buvusių emigrantų, pagal vieną darbovietę negalima spręsti apie visą Angliją, tačiau įmonės savininko ir

NUKELTA 10

Fe-2B, pirmas Alinos lėktuvas

Namudinių orlaivių sąskrydyje

Už Lamanšo žolė ne žalesnė

Žvilgsnis Lietuvos kryptin iš Hastings

ATKELTA 9

samdomo darbuotojo santykiai atėję, kaip sakoma, su motinos pienu, todėl tik iš pradžių juos stebindavo, kad nė vienas darbuotojas niekada neprieštarauja savo bosui ir pokalbio metu nuolat kartoja „taip, sere“. Deja, Rytų europiečiui, vadinamajam „easterneuropean“, paprieštarauti ir išsakyti savo nuomonę taip pat yra įgimta… Todėl kartais kandus Arvydo pajuokavimas ir Alinos „užaštrintas“ teisingumo jausmas turbūt nebuvo vadovams malonūs, tačiau vadovai žinojo, kad jų įkainis yra žymiai mažesnis nei vietinių, ir turėjo taikstytis. Vaicekauskai nė karto nepaprašė didesnio atlygio ir visada pabrėždavo, kad dirba ne dėl pinigų, o dėl patinkančio darbo ir meilės aviacijai.

„Būtent tokia nuostata ir mintis, kad mes turime Lietuvą, į kurią bet kada galime sugrįžti, leido jaustis tvirtesniems ir nepriklausomiems“, – sako Alina ir Arvydas.

Lietuviški žodžiai anglams per sunkūs

Ilgo lietuviško vardo ir dar ilgesnės pavardės bendradarbiams nepasisekdavo ištarti, todėl Arvydas nuo pirmų dienų tapo „Arvy“, daugeliui tai skambėjo panašiai kaip angliško alaus pavadinimas „Harvey“. Į Aliną dažniausiai kreipdavosi „Missis Arvy“ arba Eleina.

Lietuviams teko ne kartą įsitikinti, kad retas eilinis anglas moka dar vieną kalbą be anglų. (Prancūziškai priversti mokytis tik tie, kurie turi nekilnojamojo turto Prancūzijoje.) Vaicekauskai juokavo, kad laikui bėgant nuolat šalia girdėdami kalbant lietuviškai, kai kurie bendradarbiai išmoko ne tik teisingai ištarti vardus, bet ir dar kelis lietuviškus žodžius. Todėl kai ryte kartais pasisveikindavo „Viso gero“, bendras juokas visus gerai nuteikdavo darbo pradžiai. Tačiau kai kurie lietuviški žodžiai anglams skambėdavo gan „keistai“, pavyzdžiui, kalbant apie restauruojamo lėktuvo „Tempest 2“ detales ar komplektuojamus brėžinius, po Alinos vartojamo termino „monokokas“ vyrai šypsodamiesi susižvalgydavo... O ką reiškia lietuviški žodžiai „šitas“, „šita“, kuriuos lietuvaičiai dažnai vartodavo kalbėdamiesi darbe, bendradarbiai išdrįso paklausti gal tik po dešimties metų...

„Tačiau sveikinimą gimtadienio ar kita proga kolegos, pasinaudodami „Google“ vertėju, parašydavo lietuviškai. Net ir įmonės vadovas oficialius raštus, adresuotus Alinai, papildydavo lietuvišku vertimu. Deja, jei šalia nebūtų originalaus angliško teksto, vargu ar pasisektų suprasti lietuvišką…“, – šiltas akimirkas prisimena prieniškiai.

Darbas baigtas-Duxford muziejuje

Nuolat girdime apie konservatyvų ir uždarą anglų gyvenimo būdą, tačiau Alina ir Arvydas su tuo nesutinka, nes pas daugelį anglų teko svečiuotis namuose: gimtadieniuose, jubiliejuose ar tiesiog užsukti išgerti arbatos... Buvo pakviesti į labai įdomiai organizuotą šaunaus kaimyno 80- mečio jubiliejų, kur nesijautė svetimi ir tarp 100 svečių, teko dalyvauti kolegos sutuoktuvių ceremonijoje, kai jaunavedžiai prisiekė meilę miesto rotušėje, ir bendradarbės vestuvėse, kai santuoka (prisilaikant ceremonijų), buvo registruojama bažnyčioje. Teko dalyvauti ir bendradarbio laidotuvėse. Nuoširdžiai ir jautriai į paskutinę kelionę velionį palydėdami artimieji bei draugai ne vainikais ir gėlėmis išreiškė netektį, bet pasidalijo prisiminimais, koks jis buvo – prisiminė jo išdaigas vaikystėje, pasiekimus tarnyboje, darbe, jo pomėgius, o koplyčioje paskutinį kartą nuskambėjo jo mėgstamiausia daina...

Nuolat gyvenant svečioje šalyje norom nenorom lyginama, kaip ten, kur gyveni, ir kaip ten, iš kur atvykai. Vizualiai Lietuva kai kuo galbūt jau ir lenkia Angliją, tačiau… Anglijoje iškilus problemų – kreipiantis ar į privačią, ar į valstybinę įstaigą, – stengiamasi problemą spręsti neatidėliojant ir kompetentingai. O jei negali padėti – bus paaiškinta taip, kad nereikės internete studijuoti įstatymų ar tris dienas galvoti, kas buvo norėta pasakyti. Ir atsakymas ateina anksčiau nei 20-tą darbo dieną, kaip dažniausiai būna Lietuvoje.

Pašnekovai sako, kad norėtų tikėti, jog ir Lietuvoje daug kas keičiasi, bet, deja, pateikė vieną neseną pavyzdį, liudijantį, kaip valdininkai nevienodai supranta LR vyriausybės dokumentus. Tos pačios įstaigos, tokiais pat antspaudais ir parašais patvirtinti Arvydo ir Alinos dokumentai viename voke buvo išsiųsti į vieną respublikinio lygmens valstybinę įstaigą Lietuvoje, bet pateko pas skirtingus darbuotojus. Vienas pripažino, kad atsiųstas dokumentas tinkamas, kitam dokumentas tiko tik po skambučio jo vadovui...

Išmoko šypsotis ir tolerancijos

„Ko išmokome iš anglų? Gal daugiau šypsotis. Nors teigiama, kad jų šypsenos yra „dirbtinės“, bet tai maloniau nei dažnas „natūralus“ susiraukęs ar „susireikšminęs“ veidas Lietuvoje. Mes jau esame tokio amžiaus, kai pažiūros, įpročiai, gyvenimo būdas seniai susiformavę ir nėra taip lengva pasikeisti, todėl vargu ar daug ką galėjome perimti iš jų. Nebent tai, kad Arvydas juodą arbatą geria kaip tikras anglas – tik su pienu“, – juokiasi Alina.

„Lietuvoje labiausiai pasigendame tolerancijos (tokios kaip Anglijoje). Tai ir mandagumas, ir supratimas, kad yra ir „kitokių“ plačiąja to žodžio prasme, ir pakantumas tavo nepiktybinėms klaidoms darbe. Tolerancija tarp vairuotojų kelyje, pakantumas senam, neįgaliam, benamiui, nes bet kada gali būti vienas iš jų“, – priduria Arvydas.

Viso JK gyvento laikotarpio neįmanoma sudėti į vieną pasakojimą. Sako, kad tai buvo tarsi šauni ilgai trunkanti turistinė išvyka, kurios metu įgyta didelės ir įvairiapusės patirties, sutikta daug įdomių žmonių, aplankyta daugybė aviacinių renginių ir švenčių, daug keliauta.

Viena kelionė tapo ypač įsimintina – automobiliu iš Anglijos į Arvydo buvusios privalomos sovietinės karinės tarnybos vietas Kryme. Jaudinantis susitikimas su tarnybos draugu Odesoje, buvusiu laivo vadu ir laivo gydytoju Feodosijoje. Keliautojus maloniai nustebino, kai laivo vadas, vartydamas tarnybos laive nuotraukų albumą, pasakė, kad prisimena tą lietuvį, kurį laive vadindavo „Vacek“. O laivas, kuriame tarnavo, po nurašymo buvo buksyruojamas į metalo laužą, tačiau „nepasidavė ir

Pirmo skrydžio per La Manche Blerio 9 tupimo vieta

Kaimelio šventėje

Madeiroje

Eifelio bokšte-Paryžius

nusiskandino“ Juodojoje jūroje... Feodosijoje 4 valandas kepus saulėje lietuviams pavyko patekti ir į Aivazovskio dailės galeriją. Jei ne milicijos pareigūnai prie įėjimo, „Devintąją bangą“ pamatyti ištroškusi lankytojų minia būtų prasibrovusi šturmu. Tarsi būtų jautusi, kad ir galerija, ir Aleksandro Grino literatūrinis muziejus, kurį Alina su Arvydu dar spėjo aplankyti, kaip ir visas Krymas, netrukus bus okupuoti...

Į JK dar grįš, bet jau kaip turistai

Alina ir Arvydas sako, kad sunkiausia buvo pasirinkti dieną „x“, kada grįžti į Lietuvą visam laikui. Nors dirbo kartu, tačiau kiekvieno atliekami darbai buvo skirtingi ir nevienodos trukmės – vienam užbaigus savąjį, kitas būdavo pačiame veiklos įkarštyje. Prieš pusmetį sutapo, kad tolimesnius restauruojamo lėktuvo „Storch“ darbus perėmė variklių specialistai, tad kol neįsijautė į kitą, gan didelės apimties ir ilgalaikį projektą – medinio, bet greičiausio dvimotorio Antrojo pasaulinio karo bombonešio „DH-98 Mosquito“ kopijos gamybą, nusprendė, kad laikas ruoštis kelionei.

„Dar daug ką norėtųsi pamatyti Jungtinėje Karalystėje, todėl pasitaikius progai tikimės, pasinaudodami nuolatinio gyventojo JK statusu bei suteikiamomis privilegijomis senjorams, ne tik aplankyti buvusią darbovietę, draugus, bet ir pakeliauti po šalį“, – savo planais dalijasi pašnekovai.

Jie būtinai aplankytų Duxfordo Imperatoriškajame karo muziejuje, angare Nr.1 eksponuojamą statinį lėktuvą „de Havilland DH-9“, nes jį restauruojant buvusios svajonės ėmė tapti realybe. Stabtelėtų prie kitame angare (Nr.3) starto laukiančių „Hawker Hurricane“, „Hawker Furi“ ir, be abejo, prie „DH-9“, kurio kiekviena detalė, kiekvienas mažiausias varžtelis mintinai žinomas, nes begales kartų rankomis lytėtas, o keletas medinių detalių pagaminta ir iš lietuviško uosio.

Ir dar būtinai užsuktų į nepaliečių „Gurkhu“ restoraną suvalgyti „momo“...

Gyvenant užsienyje pokyčiai Prienuose ir Lietuvoje didelės nuostabos Vaicekauskams nekėlė, nes į Lietuvą jie grįždavo gana dažnai. 2003–2004 metais Arvydas buvo nusprendęs į Lietuvą negrįžti metus, kad grįžęs pamatytų visus pasikeitimus. Juokauja, kad eksperimentas nepasisekė, nes nuolat sekė naujienas, o koks oras – kas rytą pasitikrindavo įsijungęs Web kameras Pociūnuose.

Buvę emigrantai džiaugiasi, kad per pastaruosius metus įgyvendinta daug projektų, kad renovuojami pastatai ir Prienai labai išgražėjo, kad žiedinę sankryžą papuošė puikus Prienų simbolis – sklandytuvas, kad nutiesti nauji šaligatviai ir pasivaikščiojimo takai, kuriais bet kokiu oru pasimankštinti traukia daug prieniškių (net ir tais takais, kurie liko be apšvietimo ir laukia, kol pavasarį išplauks ledai). Tik sako, kad kartais apima jausmas, jog kai kas daroma tarsi skubant įsisavinti gautas investicijas, sprendimus priimant neišeinant iš kabineto, ir spėlioja, kas labiau nuniokos pasivaikščiojimo taką palei Nemuną – potvyniai ar ratuota technika, kuri zuja pirmyn atgal, kol surenka, o pavasarį po ledonešio vėl pastato apšvietimo stulpus ir suoliukus.

O ant elektros stulpo, stovinčio viduryje naujo, ką tik nutiesto šaligatvio Kęstučio gatvėje, siūlo pakabinti lentelę, kurioje galima būtų brūkšneliais žymėti užsikabinusius už atsikišusios elektros dėžės ir parkritusius žmones. O patyrusius kaulų lūžius – brūkšneliu ryškesne spalva... Sarkastiška?

Pasak pašnekovų, sveikintina iniciatyva buvo išmatuoti Prienų rajono savivaldybės gyventojų laimės indeksą, tačiau kartais nepakenktų išmatuoti ir kai kurių gyventojų „sąmoningumo indeksą“. Jie pasakojo apie neseną įvykį, primenantį anekdotinę situaciją, kai vakare vos ne visos gatvės gyventojų namuose dingus elektrai, avarijos kaltininko atvyko ieškoti policijos ekipažas, mat kaimynas, nesivargindamas dėl gedimo paskambinti elektros tiekėjui, iškvietė policiją...

„O ar Prienų gyventojai daugiau šypsosi – galima bus pasakyti, kai nebereikės dėvėti apsauginių kaukių“, – sako optimistiškai nusiteikę Alina ir Arvydas Vaicekauskai.

1930 m. biplano atstatymas

Su bendradarbiais prie baigto Sopžith Pup